

Regiovorming

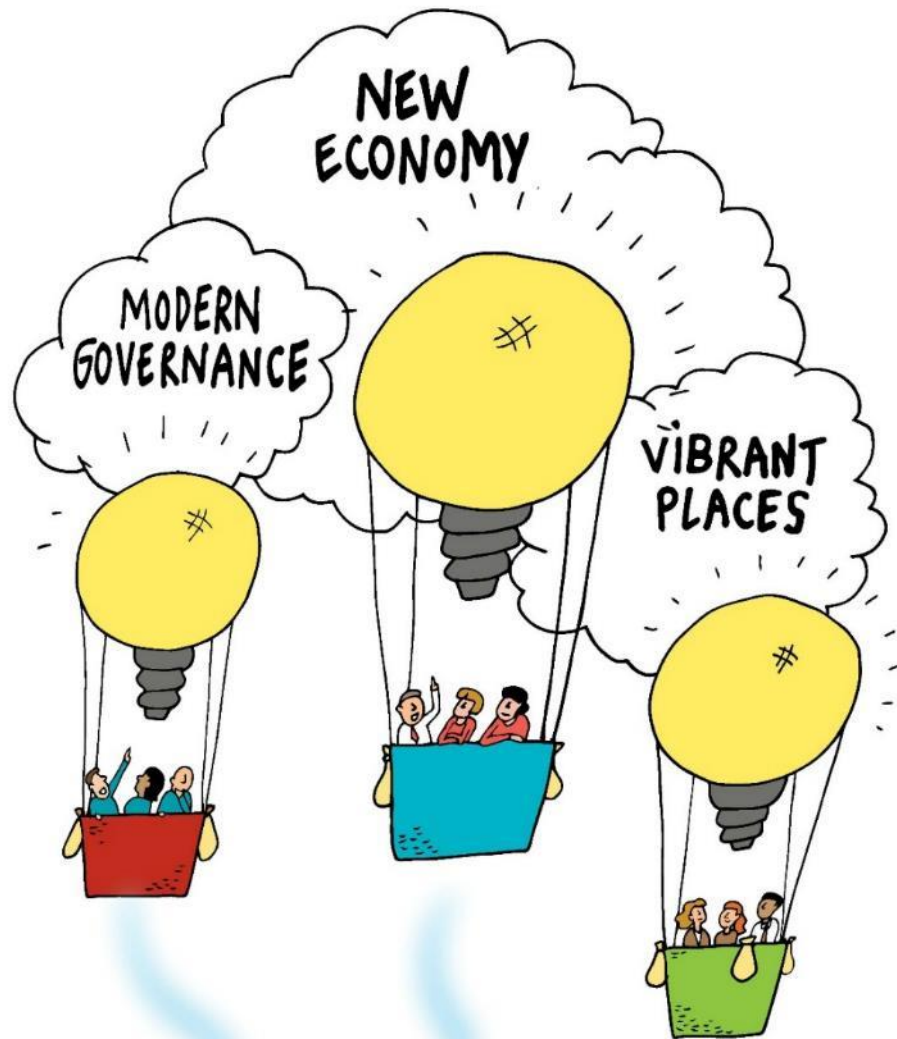
Leuven, 8 november 2022

IDEA
CONSULT thinking ahead

member of
IDEAGROUP

Bart Van Herck
IDEA Consult

“Het is onze ambitie om bij te dragen aan belangrijke maatschappelijke transitie, nieuwe perspectieven te ontwerpen voor steden en regio's en te innoveren in governance.”

IDEA is partner van CIFAL Flanders en streeft naar het SDG Pioneercertificaat

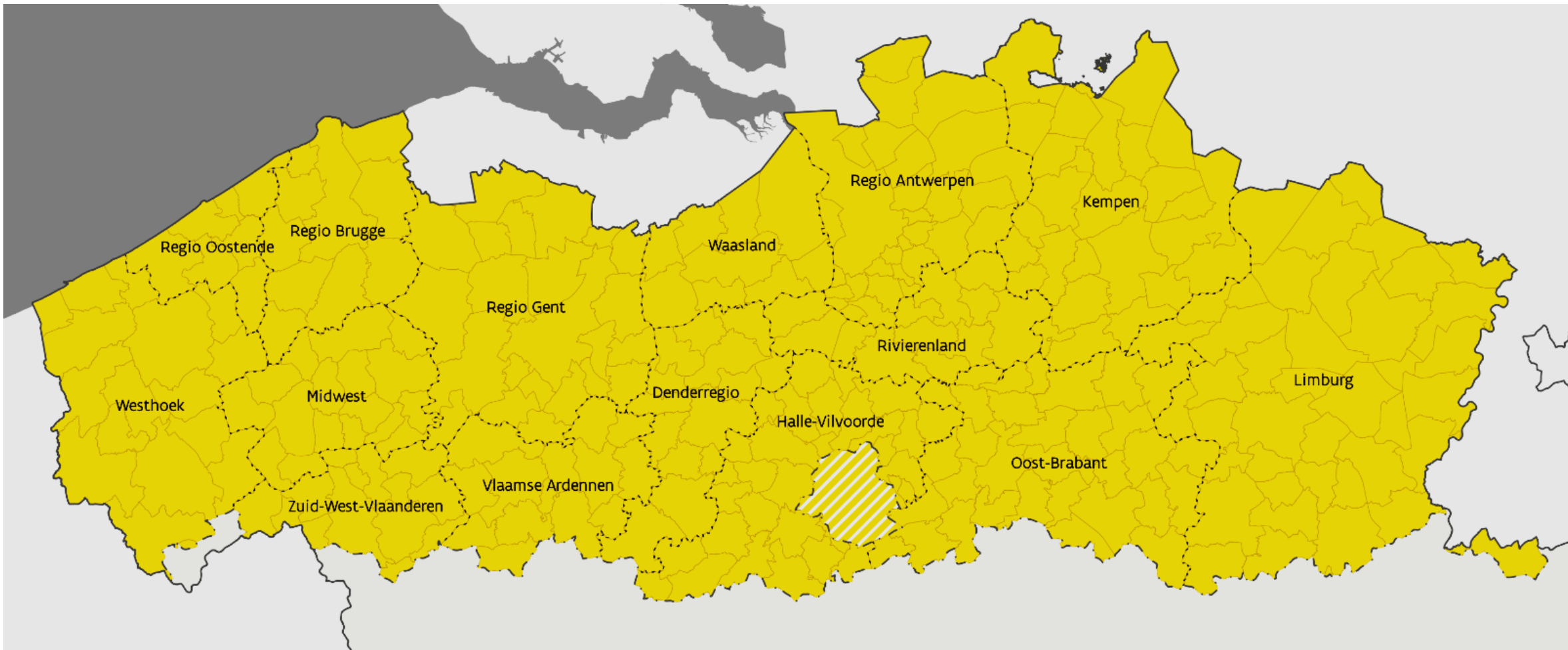
Regiovorming

- ▶ Afbakening
- ▶ Agenda
- ▶ Organisatie
- ▶ Instrumenten en financiering

Afbakening

Referentieregio	Aantal gemeenten	Centrumstad	Inwonersaantal (1/1/2021)
Denderregio	14	1	393.694
Halle-Vilvoorde	33		611.922
Kempen	27	1	467.146
Limburg	42	2	880.397
Midwest	17	1	248.741
Oost-Brabant	32	1	550.162
Regio Antwerpen	30	1	1.059.839
Regio Brugge	10	1	282.904
Regio Gent	23	1	669.862
Regio Oostende	7	1	158.153
Rivierenland	12	1	348.539
Vlaamse Ardennen	14		194.569
Waasland	9	1	273.620
Westhoek	17		201.312
Zuid-West-Vlaanderen	13	1	312.202
Eindtotaal	300	13	6.653.062

Afbakening

- ▶ De referentieregio's houden het midden tussen de wat grotere omschrijvingen die we vanuit een economisch perspectief herkennen (bv. een zestal woon-werkregio's in Vlaanderen) en de eerder sociaal georiënteerde verhuisregio's of woonmarkten die kleiner en fijnmaziger zijn.
- ▶ In dezelfde lijn leren we uit studies over woon- en arbeidsmarkten dat ze polycentrisch zijn. De grenzen van een regio zijn in de realiteit niet zo eenduidig dan op de kaart van de referentieregio's.
- ▶ De referentieregio's respecteren de provinciegrenzen, een principe dat we ook terugvinden in zowat alle bestuurlijke afbakeningen. In de natuurlijke regio's (woon-werk, verhuisbewegingen, telefoonbassins) zien we dat de provinciegrenzen, vooral aan de randen, niet altijd gevolgd worden.
- ▶ In de meeste gevallen zijn de referentieregio's een optelsom van bestuurlijke arrondissementen. Opmerkelijk dat die administratieve grenzen nog altijd de eigenlijke onderlegger zijn van de referentieregio's. De grootste afwijking hierop zien we bij de vorming van de referentieregio's Denderregio en de Vlaamse Ardennen.

Agenda en inhoud

- ▶ Vereenvouding.... is geen doel op zich

Wetenschappers als Boogers (2016) leren ons dat vereenvoudiging niet noodzakelijk tot beter leidt. Volgens Boogers (2016) is eenvoud en complexiteit van structuren minder bepalend in het succes van regionale samenwerking dan culturele factoren zoals vertrouwen tussen partners.

- ▶ Inter- en bovenlokaal beleid

De leefwereld van mensen ('bassin de vie') is opgeschaald, we moeten beleid en bestuurlijke organisatie daarop aanpassen

- ▶ Programmatorisch of selectief en afgebakend, cfr regiodeals in NL

Agenda en inhoud

Wat leren we uit de doorbraakprojecten?

- ▶ Gaat vaak over afstemming en bijsturing van regelgeving, zelden over grote investeringen
- ▶ Definitie 'doorbraak' niet op alle projecten van toepassing (strategisch, belangrijke maatschappelijke uitdaging, interbestuurlijk partnerschap,...).

Naar ambitie wel van toepassing bij optrekken werkzaamheidsgraad in de Westhoek tot 80%, het realiseren van energieregio's in ZW-Vlaanderen of het verbeteren van de toegankelijkheid in de geestelijke gezondheidszorg in de regio Rivierenland.

- ▶ Hebben deze laatste projecten kans op slagen? Beschikken we over de organisatie, middelen, instrumenten om deze ambities te realiseren?

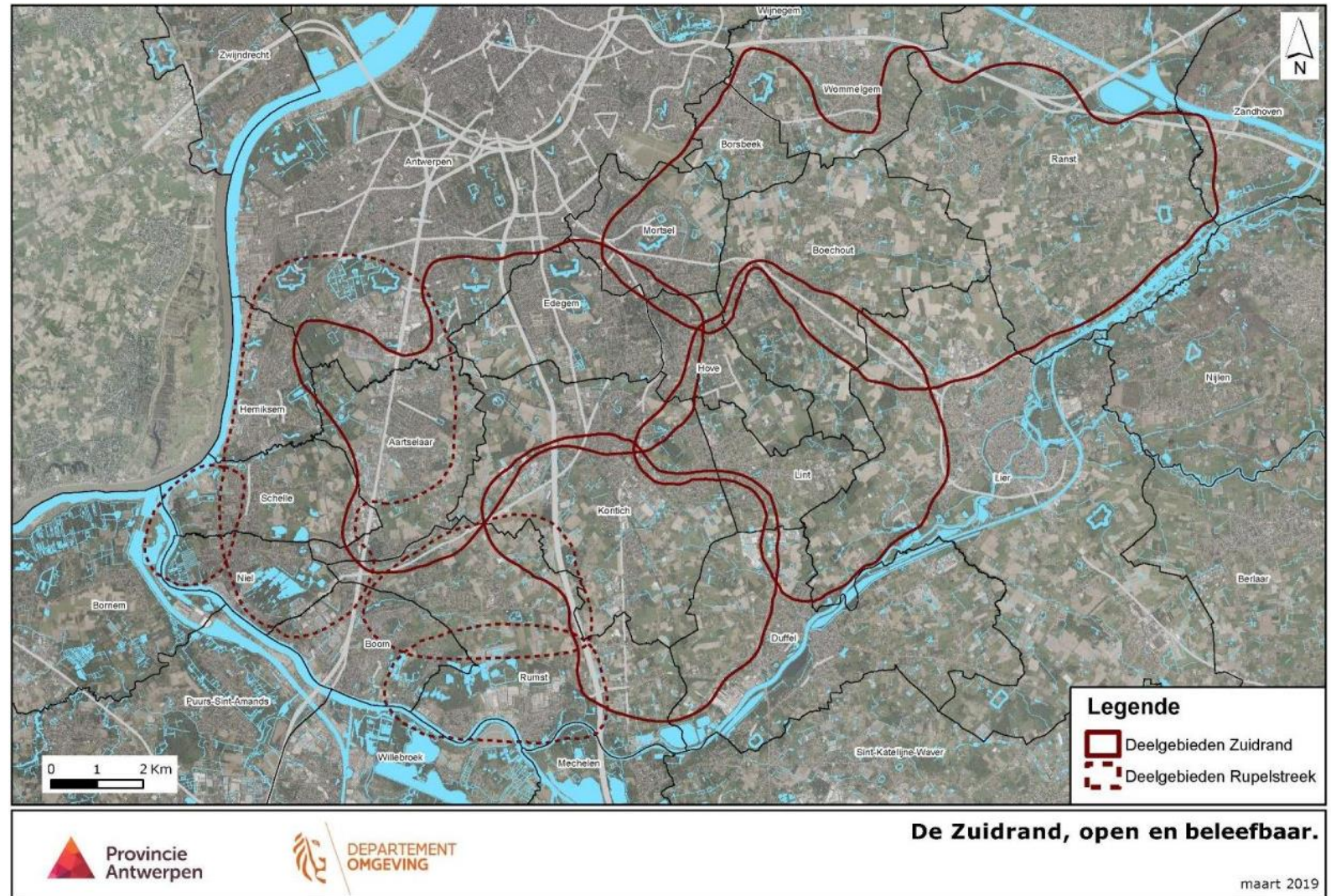
Organisatie

- ▶ Regiovorming is intergemeentelijk en interbestuurlijk

- ▶ Is Vlaanderen klaar?
  - ▷ Versterkte regioreflex
  - ▷ Interbestuurlijke samenwerking? Vooral stimulansen geven aan intergemeentelijk (regie sociale economie, bovenlokale cultuurwerking,...).
  - ▷ Per beleidsdomein georganiseerd

- ▶ Een volgende Vlaamse Regering zal de vrijblijvendheid moeten wegnemen en instrumenten in het leven roepen zoals bijvoorbeeld de regiodeals in Nederland, waarin regio's een structurele partner vinden in de Vlaamse overheid voor de realisatie van de doorbraakprojecten.

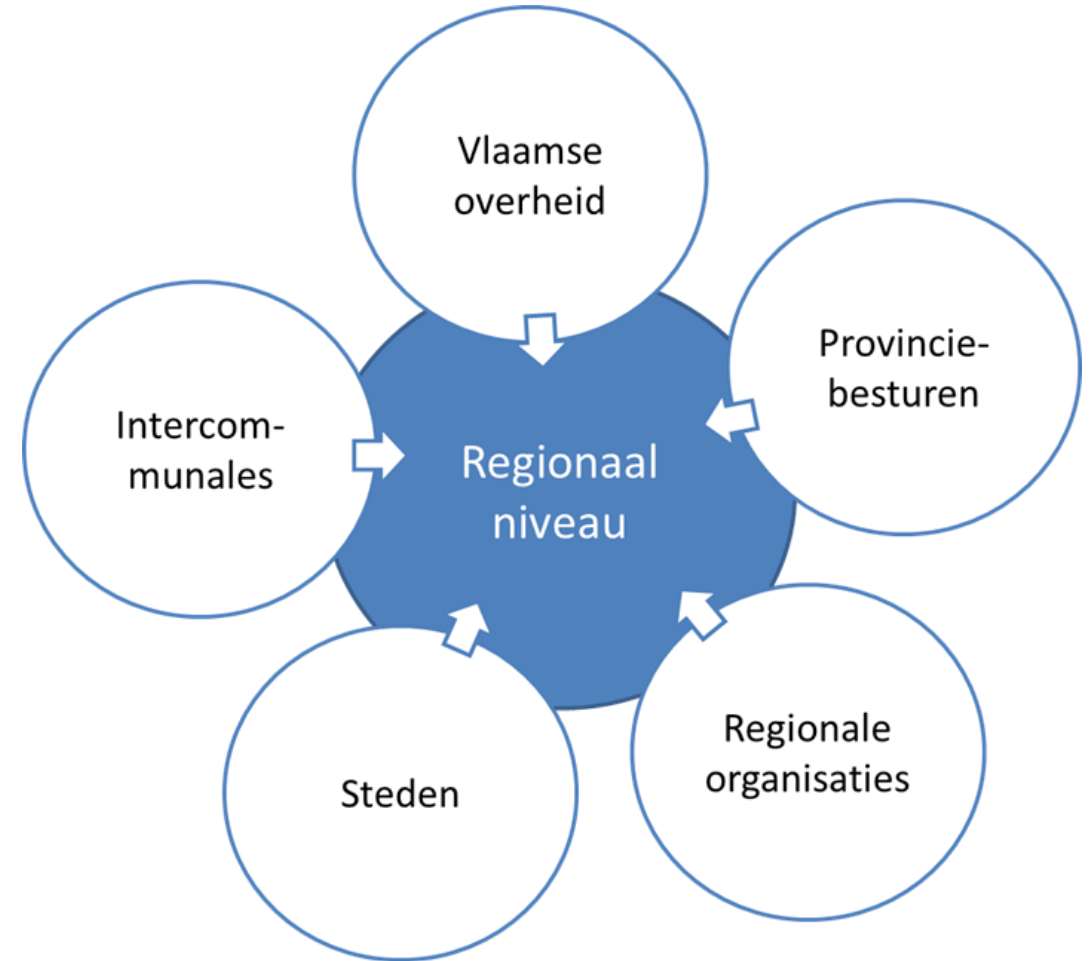
Organisatie

Een inspirerend strategisch project is bijvoorbeeld BORAZ in de Zuidrand van Antwerpen. Naar onze mening een sterk verhaal van interbestuurlijke en geïntegreerde samenwerking, waarin overigens ook middenveldorganisaties zijn geëngageerd. BORAZ is een project dat beantwoordt aan de criteria van een 'doorbraakproject' (maar er geen is ihkv de regiovorming) omdat het inzet op belangrijke maatschappelijke uitdagingen (klimaat en open ruimte) en daartoe de krachten bundelt van acht lokale besturen, het provinciebestuur en de Vlaamse overheid. Het project krijgt de steun van drie Vlaamse Ministers (Brouns, Demir en Diependaele).

Organisatie

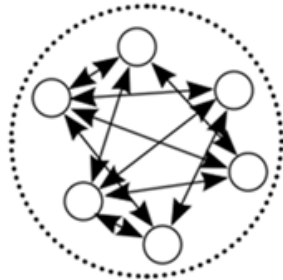
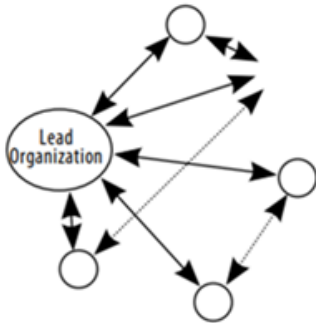
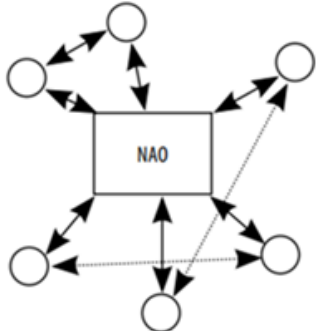
- ▶ Wat als we programmatorisch willen gaan werken?
- ▶ De personele capaciteit is aanwezig
Regionale projecten of programma's kunnen daar beroep op doen
- ▶ Aansturing nodig vanuit een interbestuurlijk partnerschap, met afhankelijk van de ambitie ook subkamers (vrije tijd, omgeving, sociaal,...) of linken met bestaande structuren rond die thema's

Organisatie en middelen

Figuren om de interbestuurlijke dynamiek vorm te geven

Netwerk governance	Zelfregulerend netwerk	Leiderorganisatienetwerk	Netwerk administratieve organisatie (NAO)
Visualisatie			
Principe	Geen administratieve entiteit, participatie in netwerkmanagement door alle partijen	Administratieve entiteit (en netwerkmanager) is een belangrijke netwerkpartij die ook een rol heeft in het primaire proces	Een toegewezen en aparte entiteit is gecreëerd om het netwerk te managen

Organisatie

- ▶ Light scenario: een virtueel programmateam met medewerkers uit de verschillende partners
  - ▷ Medewerkers blijven allemaal in de eigen organisatie
  - ▷ Vormen van overleg en coördinatie;
- ▶ Tijdelijke detachering van medewerkers in een programmateam onder leiding van een programmacoördinator
  - ▷ Worden tijdelijk uit de eigen organisatie gehaald (voltijds/deeltijds)

Organisatie en middelen

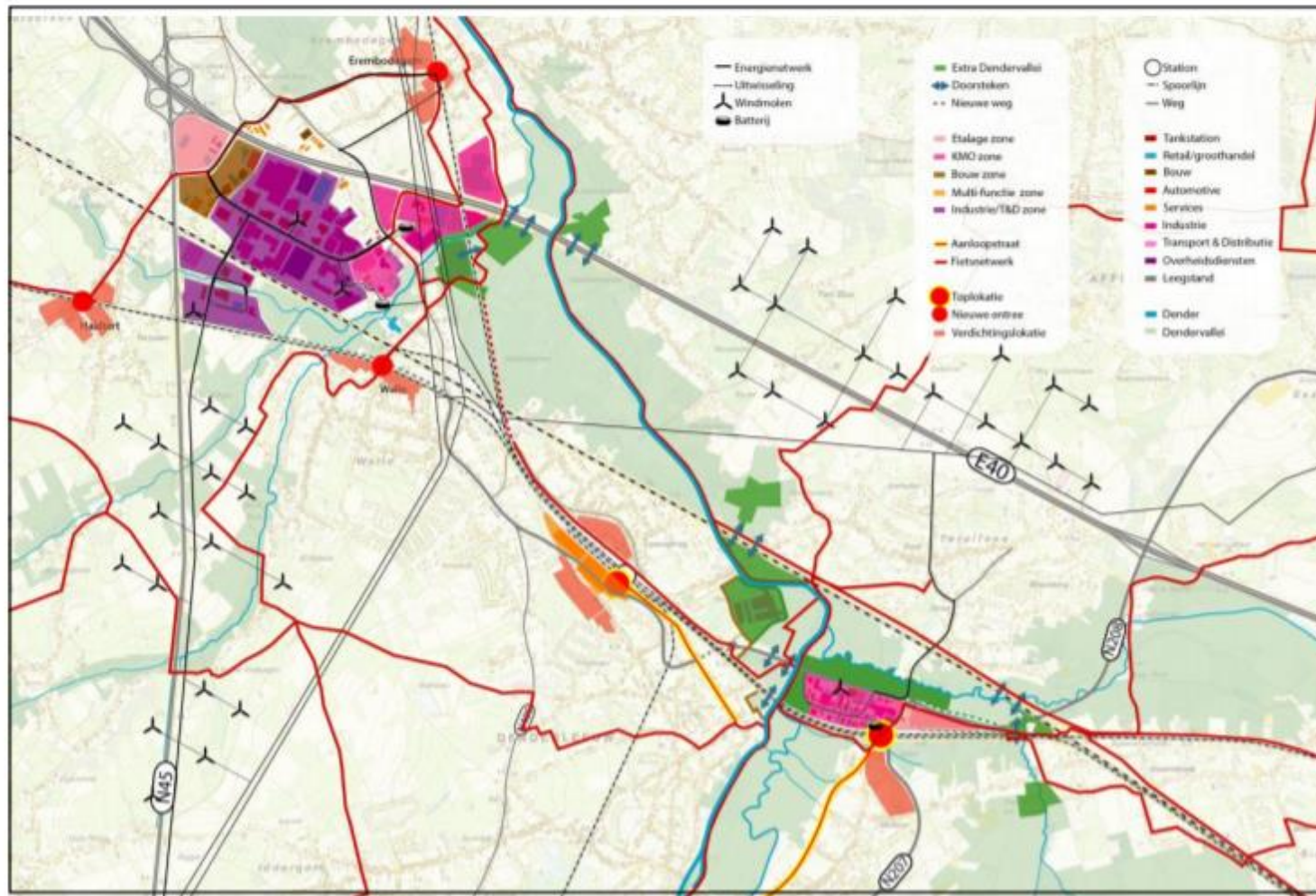
- ▶ Maatwerk per regio mogelijk
- ▶ Verschillende snelheden per regio mogelijk
- ▶ Het private veld niet vergeten
(wat in de vervoersregio's wel het geval is)
- ▶ Ketensamenwerking vergt sterke kettingen (Vlaams / lokaal)

Financiering van de project- of programmawerking

- ▶ Projectfinanciering en subsidies: provinciaal, Vlaams en Europees (EFRO, LIFE, etc.)
- ▶ Reguliere investeringsbudgetten die worden gedecentraliseerd. Regionale enveloppes voor mobiliteit, ruimte, etc.
- ▶ Stimuli binnen de bestaande projectfinanciering vanuit Vlaanderen (stadsvernieuwing, strategische projecten,...)
- ▶ Private financiering sterker aanspreken (city- en regiodeals in NL)
- ▶ Autofinanciering (cfr. Luuk Boelens, 2019)

Figuur 43: Stap 4 Eventuele doorstart Denderpoort

Luuk Boelens, Marleen Goethals, Dieter Van Hemelrijck (UGent, 2019)

Contact

Bart Van Herck

Gedelegeerd bestuurder

0477 26 34 44

bart.vanherck@ideaconsult.be

IDEA GROUP

Jozef II straat 40 B1

1000 Brussel

Tel +32 (0)2 282 17 10

www.ideaconsult.be

